

Datum 2018-10-25
Författare Finansinspektionen

Finansinspektionen
Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 408 980 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Föreskrifter avseende investeringar; underlag till extern referensgrupp

Inledning

FI föreslås i lagen om tjänstepensionsföretag¹ få fem bemyndiganden om investeringar (6 kap. 18 §). Här nedan följer kommentarer om bemyndigandena och de bestämmelser som hör till dessa. Förebilden i de fall befintliga bestämmelser avses införas är bestämmelserna i 5 kap. Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd FFFS 2015:8 om försäkringsrörelse.

Förkortningar som används i detta dokument:

Tjpfö - föreslagen lag om tjänstepensionsföretag

TRL - lag (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse

FRL - lag (2010:2043) om försäkringsrörelse

UFL - lag (1972:262) om understödsföreningar

Solvens 2- regelverket² – innehåll och förklaring över regelverket nås bland annat via länkarna i fotnoten.

Riskspridning

En motsvarande bestämmelse om riskspridning som i 5 kap. 2 § andra stycket FFFS 2015:8 avses införas. I bestämmelsen finns uttrycket ”inbördes anknytning”. I FFFS 2015:8 och i övriga Solvens 2-regelverket saknas definition av uttrycket, men finns i TRL och i tidigare lydelse av FRL.³ Ingen definition är avsedd att tas in i föreskrifterna.

Stycket här nedan finns som ett tredje stycke i motsvarande bestämmelse i 5 kap. 2 § FFFS 2015:8. I Solvens 2-regelverket finns ett undantag från riskspridning avseende tillgångar där försäkringstagaren eller annan ersättningsberättigad bär placeringsrisken. En sådan bestämmelse saknas i IORP 2-direktivet och även i förslaget till lag om tjänstepensionsföretag. Ett

¹ En ny reglering för tjänstepensionsföretag, FI2018/02661/FPM

² Finansinspektionen: <https://www.fi.se/sv/publicerat/nyheter/2016/Solvens-2-har-tratt-i-kraft--lankar-till-regelverkets-olika-delar/>
Regeringen: <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/proposition/2015/09/prop.-2015169/>

³ 10 a lag (1956:531) om tryggnad av pensionsutfästelse (TRL) §, 6 kap. 15 § lag (2010:2043) om försäkringsrörelse (FRL) i dess lydelse före den 1 januari 2016.

yttrande om detta har lämnats till departementet. Beroende på deras svar kan stycket tas med i föreskrifterna.

Det som anges i första och andra styckena gäller inte för tillgångar som motsvarar avsättningar för vilka försäkringstagarna eller andra ersättningsberättigade bär investeringsrisken.

I IORP 2-direktivet finns en möjlighet för medlemsländerna att exkludera statsobligationer från kravet att tillgångarna ska vara diversifierade på ett lämpligt sätt samt om investeringarna avser uppdragsgivande företag.⁴ I motiven till lagförslaget om tjänstepensionsföretag anges att begränsningsreglerna inte bör gälla statsobligationer och att undantaget kan införas genom föreskrifter.

Eftersom grundprincipen är att samtliga tillgångar ska investeras på ett aktsamt sätt borde detta omfatta statsobligationer. Därför avses inte något undantag för statsobligationer införas. Ett sådant undantag har heller inte införts inom Solvens 2-regelverket.

Förvaring

I lagförslaget 6 kap. 5 § anges att "ett tjänstepensionsföretags tillgångar ska förvaras så att de är åtkomliga för företaget". Rubriken till bestämmelsen är "Lokalisering av tillgångar". FI bemyndigas att meddela föreskrifter om förvaring. FI funderar över att utnyttja bemyndigandet.

Varken IORP 1 eller 2 - direktiven har någon bestämmelse om förvaring. Motiveringen till lagförslaget är att direktivet möjliggör fastställande av mer detaljerade föreskrifter om det är berättigat av aktsamhetsskäl. 6 kap. 4 § FRL innehåller en motsvarande bestämmelse.

I samband med införandet av Solvens 2 angav FI i beslutspromemorian till FFFS 2015:8 om försäkringsrörelse att FI anser att det är svårt att tyda vad som ska regleras närmare och avvaktar därför med att utnyttja bemyndigandet (s. 31).

Det kan tilläggas att begreppsförvirring råder om förvaring och lokalisering i lagförslaget och motiven. FI har tagit upp detta i sitt remissvar avseende lagförslaget till Finansdepartementet.

Derivat

I lagförslaget bemyndigas FI att föreskriva om användning av derivatinstrument (6 kap. 18 § p 3). Bestämmelsen har sin förebild i 6 kap. 5 § FRL med likalydande bemyndigande. Motsvarande bestämmelse finns i FRL i dess lydelse före 2016 samt i UFL och TRL.

⁴ Art. 19.1 f-g

FI har inte hittills utnyttjat bemyndiganden att föreskriva om derivat, men avser att göra så nu. Att föreskriva om derivat kan motiveras med att lagens lydelse inte täcker vad som anges i artikel 19.1 e) i IORP 2-direktivet. Dock fanns en likalydande artikel redan i IORP 1-direktivet (artikel. 18.1 d).

Motsvarande bestämmelse är mindre omfattande i Solvens 2-direktivet (art. 132.4). I beslutspromemorian till FFFS 2015:8 (s. 36) angavs vissa skäl till att inga föreskrifter infördes. Ett av dessa var att Solvens 2-regelverket innehåller riktlinjer om derivat.

Värdering

I föreskriftsutkastet finns en bestämmelse om värdering till verkligt värde. I lagförslaget anges att tillgångar som används för skuldtäckning ska värderas till verkligt värde (6 kap. 13 §) samt medges bemyndigande för FI att meddela föreskrifter om värderingen till verkligt värde (6 kap. 18 §). Inget om värdering anges i IORP 1 eller 2-direktiven.

Det är möjligen inte nödvändigt att använda bemyndigandet i lagförslaget, eftersom verkligt värde är ett etablerat begrepp och då tjänstepensionsföretagen föreslås omfattas av lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRLF, se promemorian⁵ s. 74), vilket innebär att tillgångar ändå kommer att värderas till verkligt värde. Likväl kunde ett sådant förtydligande tas in i föreskrifterna.

Skuldtäckningsregister

FI bemyndigas utfärda föreskrifter om förande av skuldtäckningsregister (6 kap. 18 § 5). Genom lagförslaget införs ett krav att föra ett register som vid varje tidpunkt utvisar de tillgångar som används för skuldtäckning och tillgångarnas värde (6 kap. 16 §). Bestämmelse har 6 kap. 30 § FRL i dess lydelse före den 1 januari 2016 som förebild. Motsvarande bestämmelser finns i 6 kap. 11 § FRL men då om förmånsrättsregister.

IORP 2-direktivet innehåller inget om skuldtäckningsregister. Kravet är istället enligt motiven baserat på svenska regler om förmånsrätt (se promemorian s. 218).

FI avser införa bestämmelser som motsvarar 5 kap. 3-9 §§ FFFS 2015:8, med tillägg från det upphävda 8 kap. om skuldtäckningsregister i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd FFFS 2011:20 om skuldtäckning i svenska företag avseende anteckning om derivat.

⁵ En ny reglering för tjänstepensionsföretag, FI2018/02661/FPM.